

1/1272
28031-64341

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-50 /5535

1 /12/2006

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

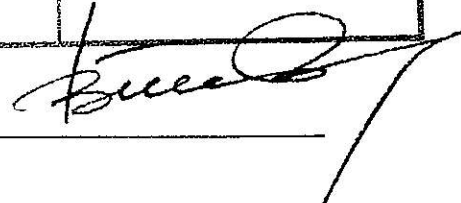
Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 14/11/2006 tarihinde kararlaştırılan "Ailenin Korunmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

TUMM BAŞKANLIĞI	
Sg̃rlik, Aile, Gençlik ve Spor İşler	
Adalet	
Tarih	7.12.2006
1/1272	1/1272
1/1272	1/1272
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

17/1/1998 tarihli ve 23233 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun, aile içi şiddeti önleme konusunda reform niteliğinde yasal bir düzenlemedir. Yürürlük tarihinden itibaren yaygın bir şekilde uygulanmış bulunan bu Kanun hakkında uygulamadan kaynaklanan kavram karışıklıkları ve tereddütler hasıl olmuştur. Söz konusu kavram karışıklıklarının ve tereddütlerin Kanunun amacı olan aile içi şiddeti önleme işlevinin aksamadan ve acil olarak yerine getirilmesi için giderilmesi gerekmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28/6/2006 tarihli ve 853 sayılı Kararıyla Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu ile 4/7/2006 tarihli ve 26218 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesinde 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunda değişiklik yapılması gerektiği belirtilmektedir. Tasarı, belirlenen eksiklikleri gidermek üzere düzenlenmiştir. Bilindiği gibi 4320 sayılı Kanunun temel amacı aile içinde şiddet uygulayan bireyi, ortak yaşam alanından uzaklaştırarak ve diğer bir takım tedbirleri uygulamaya koyarak aile içi şiddeti önlemektir.

Ülkemizde aile içinde, eşler arasında veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireyleri arasında da şiddetin varlığı bilinen bir gerçektir. Bu durumda şiddet olgusunu geniş yorumlayarak aile içi şiddeti sadece eşler arası şiddet olarak algılamamak gereği ortaya çıkmıştır. Ayrıca, aynı çatı altında yaşamayan; boşanma veya ayrılık nedeniyle ayrı konutlarda bulunan bireyler ve evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireyleri ve çocuklar da aile içi şiddete maruz kalabildiklerinden, aile içi şiddet mağduru kapsamının gerçeklere uygun olarak düzeltilmesi gerekmiştir.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasından farklı olmak üzere ikinci fıkrasında “eş” ifadesinin kullanılmasının, geçen süre zarfında uygulamada, olayın tarafları konusunda kavram karışıklığı yarattığı görülmüştür. Söz konusu karışıklığı ortadan kaldırmak amacıyla “kusurlu eş” ifadesi yerine “Kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin” ifadesinin kullanılması uygun bulunmuştur.

Tasarıda, Aile Mahkemesi Hakiminin uygun görmesi halinde şiddet uygulayan birey için “Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu” tedbirine hükmedebileceği öngörülmüştür. Anayasanın “Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler” başlıklı Üçüncü Bölümünün “Ailenin korunması” başlıklı 41 inci maddesinde “Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.” hükmü bulunmakla; Devlet özellikle ananın ve çocukların korunmasını sağlamakla yükümlü tutulmaktadır. Bu nedenle şiddet uygulayan bireyin herhangi bir rahatsızlığının bulunup bulunmadığı hususunun tespiti ve tedavisi ile uyguladığı veya uygulayacağı şiddetin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

4320 sayılı Kanunda, şiddet mağduru kişilerin tedbir kararı sonrasında ekonomik sıkıntı çekmelerini önlemek için tedbir nafakası hükme bağlanmıştır. Özellikle şiddet uygulayan bireyin ailenin geçimini birinci derecede sağlayan kişi olması halinde, bu kişinin eve ve aile bireylerine yaklaştırılmaması halinde ailenin geçim sıkıntısı içine düşeceği bir gerçektir. Anayasanın 5 inci maddesinde Devlete, vatandaşın refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak surette sınırlayan ekonomik engelleri kaldırmak görevi verilmiştir. Anayasanın bu hükmü gereğince, aile içi şiddet mağduru insanların ekonomik güvence altına alınmaları tedbir nafakası olarak sağlanmakta olup, eğer şiddet mağdurları nafaka almakta iseler, mükerrer nafaka ödenmesine engel olunacak şekilde yeni bir düzenleme yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Ülkemizde aile içi şiddeti sadece eşler arası şiddet olarak algılamamak gereği ortaya çıktığından, ayrıca, aynı çatı altında yaşamayan; boşanma veya ayrılık nedeniyle ayrı konutlarda bulunan bireyler de aile içi şiddete maruz kalabildiklerinden, 4320 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yer alan “Kusurlu eşin” ibaresi “Kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin” şeklinde, “diğer eş ve çocuklar” ifadesi “aile bireyleri” şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca, aile içi şiddete maruz kalan eşin bu şiddet nedeniyle çocuğu ile birlikte evinden ayrılarak baba evine gitmesi ve boşanma davası açılması durumlarında dahi, koşulların gerçekleşmesi halinde, 4320 sayılı Kanundan faydalanabileceği de dikkate alınmıştır. Bu nedenle maddenin (b) bendinde yer alan “eşe ve varsa çocuklara tahsisi ile diğer eş ve çocukların oturmakta olduğu eve” ifadesi, “aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve” şeklinde ve (f) bendinde yer alan “ortak konuta gelmemesi veya ortak konutta” ibaresi “şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine gelmemesi veya bu yerlerde” ifadesinin eklenmesi gerekli görülmüştür.

Diğer taraftan, maddeye “f) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması” şeklinde (f) bendi eklenerek Aile Mahkemesi Hakiminin uygun görmesi halinde şiddet uygulayan birey için bu tedbire hükmedebileceği düzenlenmiştir.

4320 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde, şiddet mağduru kişilerin tedbir kararı sonrasında ekonomik sıkıntı yaşamalarını önlemek için Aile Mahkemesi Hakiminin tedbir nafakasına hükmedeceği öngörülmüştür. Bu kez Tasarıda, bu hususun daha anlaşılır ve eğer şiddet mağduru nafaka almakta ise mükerrer nafaka ödenmesine engel olunacak şekilde bir düzenleme yapılmıştır.

4320 sayılı Kanun, şiddete uğrayan aile bireylerini koruma altına alma ve bu nedenle şiddete maruz kalmış kişilere yargı işlemlerinde mali külfet getirmeme amacını taşımaktadır. Kanundaki, bu amaç doğrultusunda ve başvurunun harca tabi olmaması hükmüne uyacak şekilde, Tasarıda ilave olarak verilen kararların infazı için icraya konulması aşamasında da harç alınmaması hususu düzenlenmiştir.

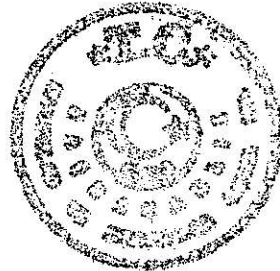
MADDE 2- 4320 sayılı Kanunun uygulanmasında zabıta görevli kılınmış ancak bu göreve bir açıklama getirilmediğinden uygulamada tereddütler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle tedbir kararının genel kolluk kuvvetlerince uygulanacağına ilişkin maddede değişiklik yapılmıştır.

4320 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesindeki 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununa yapılan atfa; 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 18 inci maddesi ile bu Kanunun yürürlükten kaldırılması sebebiyle Tasarı metninde yer verilmemiştir.

Maddede, şiddetin sadece eş ve çocuklarla sınırlı olmadığı gerekçesi ile “eş” ifadesi “eş veya diğer aile bireyleri” ifadesi ile değiştirilmiştir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- 14/1/1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Türk Medenî Kanununda öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin veya mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet başsavcılığının bildirmesi üzerine Aile Mahkemesi Hakimi meselenin mahiyetini gözönünde bulundurarak re’sen aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da birkaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başka tedbirlere de hükmedebilir:

Kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin;

a) Aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmaması,

b) Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve veya işyerlerine yaklaşmaması,

c) Aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi,

ç) Aile bireylerini iletişim araçları ile rahatsız etmemesi,

d) Varsa silah veya benzeri araçlarını genel kolluk kuvvetlerine teslim etmesi,

e) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine gelmemesi veya bu yerlerde bu maddeleri kullanmaması,

f) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanması amacıyla öngörülen süre altı ayı geçemez ve kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği hususu şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyine ihtar olunur.

Eğer şiddeti uygulayan eş veya diğer aile bireyi aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi ise hakim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini gözönünde bulundurarak daha önce Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.

Bu Kanun kapsamındaki başvurular ve verilen kararın infazı için yapılan icrai işlemler harca tabi değildir.”

MADDE 2- 4320 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

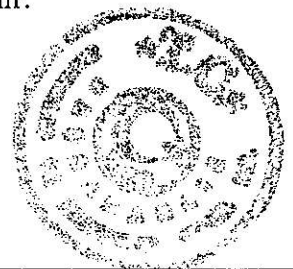
“MADDE 2- Koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına tevdi olunur. Cumhuriyet başsavcılığı kararın uygulanmasını genel kolluk kuvvetleri marifeti ile izler.

Koruma kararına uyulmaması halinde genel kolluk kuvvetleri, mağdurların şikayet dilekçesi vermesine gerek kalmadan re’sen soruşturma yaparak evrakı en kısa zamanda Cumhuriyet başsavcılığına intikal ettirir.

Cumhuriyet başsavcılığı koruma kararına uymayan eş veya diğer aile bireyleri hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açar.

Fiili başka bir suç oluştursa bile, koruma kararına aykırı davranan eş veya diğer aile bireyleri hakkında ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

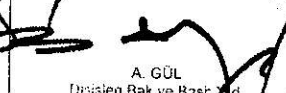
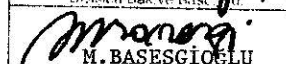
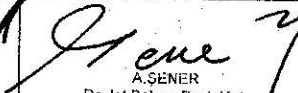
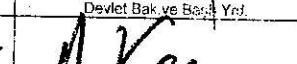
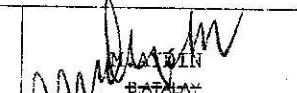
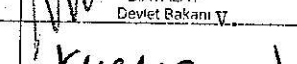
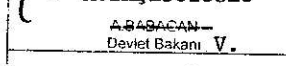
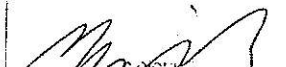
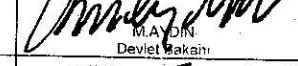
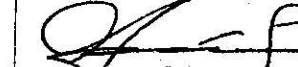
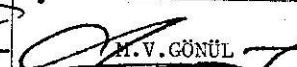
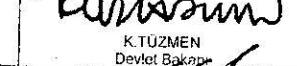
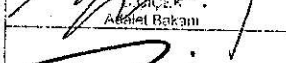
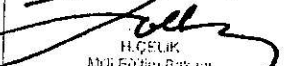
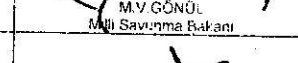
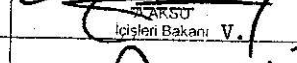
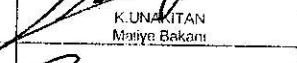
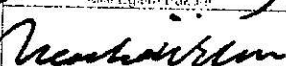
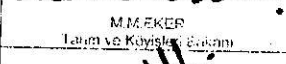
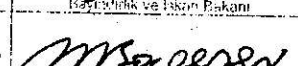
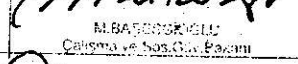
'T/ 1092

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişler Bak. ve Baş. Yrd. M. BAŞESGİOĞLU A. BAĞCI Devlet Bakanı V.	 A. SENER Devlet Bak. ve Baş. Yrd. M. AYDIN Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Baş. Yrd. N. KURBAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı V. K. Tüzmen Devlet Bakanı
 D. ÇİÇEK Adalet Bakanı M. V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 M. V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı H. V. GÖNÜL İçişleri Bakanı V.	 H. V. GÖNÜL İçişleri Bakanı V. R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 K. UNAKİTAN Maliye Bakanı S. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı	 F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. G. Y. Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 S. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı M. H. GÜLER En ve Tab. Kay. Bakanı
 M. MEKER Tarım ve Köylere Bakanı A. KÖR Kültür ve Turizm Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. G. Y. Bakanı C. Y. GÜLER Çevre ve Orman Bakanı		